

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС И ЛОГИСТИКА“

Приета от ФС (протокол № 11/ 25. 04. 2024 г.)

Приета от КС (протокол № 9/ 16. 04. 2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „УПРАВЛЕНИЕ НА МАЛКИЯ БИЗНЕС“

ЗА СПЕЦ: „Индустриален бизнес и предприемачество“; ОКС „бакалавър“ –
редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 210 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 7

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	-

Изготвили програмата:

1.
(Доц. д-р Иван Петров)

2.
(Доц. д-р Йордан Иванов)

Ръководител катедра:
„Индустриален бизнес и логистика“ (Доц. д-р Пламен Павлов)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Управление на малкия бизнес“ е основополагаща за подготовката на специалисти с образователна и квалификационна степен „бакалавър“ в специалност „Индуриален бизнес и предприемачество“. Тя има важна роля в подготовката на студентите за тяхната практическа реализация. Има интердисциплинарен характер и доразвива познанията от различни, изучавани преди това учебни дисциплини, конкретизирайки ги на равнище малко предприятие. Основно е насочена към стартиране на собствен бизнес, но не пренебрегва и възможностите за добра реализация като добре подготвен наеман персонал в малките фирми.

Дисциплината представлява продължение на обучението по предприемачество, конкретизирайки го до конкретни икономически дейности, извършвани в процеса на реалното функциониране на предприятието. Базира се на изучаваните в предходните курсове дисциплини „Основи на правото“, „Теория на счетоводството“, „Въведение във финансите“ и „Индуриално предприемачество“.

С изучаването на тази дисциплина студентите от специалността придобиват необходимите знания и разбиране за:

- дефиниране на микро, малки и средни предприятия;
- средата и държавната рамка за подпомагане на малките и средните предприятия;
- данъчен режим на предприятията от малкия бизнес;
- осигурителен режим на предприятията от малкия бизнес;
- дейностите, необходими за стартиране на бизнеса;
- правен режим и дейности за наемането на персонал при различни правоотношения – трудови, нетрудови, договори за управления, решения на собственици;
- специфика на счетоводството на малките предприятия.

Дисциплината „Управление на малкия бизнес“ формира умения за:

- прилагане на критериите за разграничаване на различни по размерност предприятия и за определяне на МСП;
- умения за извършване на всички практически дейности по стартиране на малко предприятие;
- подготовката на трудови, нетрудови договори и договори за управления и контрол;
- разработване на ведомости, сметки за изплатени суми, служебни бележки и други документи за различните правоотношения на предприятията;
- завеждане, текущо осчетоводяване и годишно приключване на счетоводството на малко предприятие; съставяне на финансовите отчети;
- разработване на годишни данъчни декларации на малките предприятия и на лицата, получаващи доходи по различни правоотношения.

Полезността на дисциплината е както в посока формиране на знания и умения, така и за формиране на нагласи за стартиране на самозаетост от една страна, а от друга страна – позволява висока конкурентоспособност на комплексни и широко профилни икономически специалисти, необходими за работа в малките фирми. Друга много полезна кариерна възможност, за която се формира квалификация чрез дисциплината е работа в държавни институции, осъществяващи контрол на малките предприятия (НАП, НОИ, Главна инспекция на труда, Агенции по заетостта).

Натрупаните знания са основа за изучаване на широк кръг от икономически дисциплини в специалността – „Управление на персонала и организация на труда“, „Управление на проекти“, „Дигитално предприемачество“.

Дисциплината „Управление на малкия бизнес“ развива следните ключови компетентности:

- предприемаческа (правилна оценка и избор на правна форма; умения за стартиране на бизнес, подготовка на договори и успешно управление);
- цифрова – способност за работа със специализиран и универсален софтуер за управление и подготовка на отчети/декларации;
- математическа – изчислителни процедури при определяне на работни заплати, осигуровки, данъци, оценка на данъчна и осигурителна тежест.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1. Дефиниране на малкия и среден бизнес		3	2	
1.1	Дефиниране на МСБ в Европейския Съюз и САЩ			
1.2	Дефиниране на МСБ в България			
1.3	Определяне на критериите за диференциране на предприятията			
1.4	Разработване на декларации за обстоятелства относно вида на предприятието			
Тема 2. Подготовка за стартиране на дейност на новосъздадената фирма		3	2	
2.1	Регистрация на касови апарати и системи за управление на продажбите в търговските обекти			
2.2	Определяне на код на икономическата дейност по КИД			
2.3	Деклариране стартиране на дейност на самоосигуряващи се лица			
2.4	Избран, авансов, годишен и окончателен осигурителен доход. Разработване на таблици за осигурителен доход, документиране и заверка на осигурителен доход.			
Тема 3. Режим на дейност на патентно-облагаема еднолични търговци и приравнени към тях физически лица		3	2	
3.1	Същност и режим при извършване на патентна дейност. Правна регламентация в ЗМДТ и наредби на териториалните органи на управление (общини).			
3.2	Разработване на годишна данъчна декларация и прилежащите и приложения №7 и таблици за осигурителен доход			
3.3	Режим на данъчно облагане при загуба на правото на патентен данък в рамките на текущата година			
Тема 4. Данъчен режим на еднолични търговци по реда на ЗДФЛ		3	2	
4.1	Режим при извършване на смесена (патентна и непатентна) дейност			
4.2	Данъчен режим при извършване на непатентна дейност. Облагане по реда на ЗДФЛ.			
4.3	Определяне на авансов, годишен и осигурителен доход за довносяне, осигурителни вноски. Попълване на таблици 1 и 2 за осигурителен доход			
4.4	Попълване на приложение №2 от ГДД,			
Тема 5. Данъчен и осигурителен режим на търговските, неперсонифицирани дружества и кооперациите		3	2	
5.1	Законова основа на данъчния режим по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО)			
5.2	Определяне на данъчната основа, окончателния годишен данък и авансовите данъци			

5.3	Еднократни данъци			
Тема 6. Извършване на стопанска дейност от физически лица без регистрирана фирма.		3	2	
6.1	Регистрационен режим (вписване в специални регистри)			
6.2	Дейност на лица със свободна професия и занаятчии			
6.3	Дейност на земеделски производители и тютюнопроизводители			
6.4	Данъчен и осигурителен режим на стопанската дейност на физически лица без регистрирана фирма			
Тема 7. Подготовка, разработване, регистрация и изпълнение на трудови договори		3	2	
7.1	Подготовка на трудови договори. Работа с НКПД - определяне код на длъжността. Определяне на минималните осигурителни доходи.			
7.2	Разработване на трудови договори и длъжностни характеристики за необходимите позиции			
7.3	Регистрация на трудовите договори			
7.4	Първоначални и периодични инструктажи за безопасност на труда			
Тема 8. Данъчен и осигурителен режим на трудовите договори		3	2	
8.1	Осигурителен режим на трудовите договори. Минималните осигурителни доходи по видове дейности.			
8.2	Данъчен режим. Определяне на данъчната основа и авансовия данък.			
8.3	Разработване на ведомости. Подаване на декларации образец 1 с данни за осигурените лица и декларация образец 6.			
8.4	Разработване на служебни бележки за доходи по трудови правоотношения. Годишно изравняване на данъка.			
8.5	Разработване на приложение №1 от ГДД.			
Тема 9. Подготовка и режим на нетрудови правоотношения		3	2	
9.1	Разработване на договори за нетрудови правоотношения			
9.2	Данъчен и осигурителен режим при нетрудови правоотношения			
9.3	Разработване на сметки за изплатени суми и служебни бележки при нетрудови правоотношения			
9.4	Подаване на данни за изплатени суми на лица по нетрудови правоотношения. Годишно деклариране на доходи.			
9.6	Разработване на приложение №3 от ГДД.			
Тема 10. Подготовка и режим на договорите за управление и контрол		3	2	
10.1	Разработване на договори за управление и контрол (ДУК)			
10.2	Данъчен и осигурителен режим при договори за управление и контрол			
10.3	Разработване на ведомости и подаване на данни за изплатени суми по договори за управление и контрол			
10.4	Годишно деклариране на доходи по ДУК			

Тема 11. Режим на работа и форма на получаване на възнаграждения от собствениците (съдружниците)		3	2	
11.1	Извършване на трудова дейност в собствената фирма с личен труд			
11.2	Работа по трудови и договори за управление			
11.3	Доходи от дивиденди			
11.4	Годишно деклариране на доходите на собствениците (съдружниците). Данъчен и осигурителен режим на доходите по различни правоотношения.			
Тема 12. Подготовка на документи и ползване на обезщетения поради общо заболяване и трудова злополука		3	2	
12.1	Трудови и осигурителни книжки. Подготовка на удостоверения при приключване (УП) и служебни бележки.			
12.2	Дейности по подготовката на документи за обезщетения при временна неработоспособност поради общо заболяване и трудова злополука.			
12.3	Технология на определяне на обезщетенията.			
Тема 13. Подготовка на документи при прекратяване на правоотношения на персонала и при ползване на обезщетения при бременност, раждане		3	2	
13.1	Подготовка на документи за обезщетения при бременност и отглеждане на дете. Технология на определяне на обезщетенията.			
13.2	Подготовка на документи за обезщетения при безработица. Технология на определяне на обезщетенията.			
Тема 14. Годишни финансови и статистически отчети на малките предприятия		3	2	
14.1	Същност и особености на счетоводната политика на малкото предприятие. Същност и съдържание на ГФО.			
14.2	Организация и технология на счетоводното отчитане при използване на "едностранно" и при „двустранно“ счетоводство			
14.3	Финансови и статистически отчети за дейността. Съставяне и оповестяване.			
Тема 15. Икономически софтуер, използван при управление на малките предприятия		3	2	
15.1	Безплатен софтуер, разработван за подаване на информация от фирмите до НАП и НОИ			
15.2	Програмни продукти за автоматизация на счетоводната отчетност на предприятията			
15.3	Програмни продукти за автоматизация на „Труд и работна заплата“			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Казус за ЕТ (авансови осигурителни вноски, годишен осигурителен и данъчен доход, вноски, данъчна декларация)	1	20
1.2.	Работа върху казус за трудови и нетрудови правоотношения (ведомости, справки, сметки за изплатени суми, декларации)	1	20
1.3.	Работа върху казус за лице, работещо в собствена фирма и по договор за управление в друга	1	15
1.4.	Работа върху казус за определяне на данъците на юридически лица по ЗКПО	1	15
1.5.	Разработване на казус за обезщетения поради временна неработоспособност	1	15
1.3.	Тест с изчислителни задачи	1	20
Общо за семестриален контрол:		6	105
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест и работа върху казуси)	1	30
Общо за сесиен контрол:		1	30
Общо за всички форми на контрол:		7	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Закон за малките и средните предприятия.
2. Действащо търговско правно, данъчно, счетоводно, трудово, осигурително и друго законодателство.
3. Петров, И., Якова, Т. и Р. Шинева, Студентските предприемачески нагласи и намерения: изследване, анализ и интерпретация, Издателство Наука и икономика към ИУ Варна, 2009, Варна
4. Славова, И., Бизнес стратегии, планове, бюджети, Издателство Сиела, 2011, София

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Управление на малкия бизнес“, качени в Платформата за електронно обучение (e-learn) на ИУ – Варна.
2. Видеолекции по дисциплината <https://www.youtube.com/@IvanPetrov UE Varna>
3. Дефиниция за МСП справочник, МИЕ, 2007
4. Европейска Комисия, Ръководство за потребителя относно дефиницията за МСП, Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2020.
5. Изследване на предприемачеството и перспективите за развитие на иновациите 2012-2013, ИАНМСП, 2013, София.

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

6. Национална стратегия за развитие на МСП в България 2014-2020, Small Business Act
7. Small Business Act (SBA) for Europe
8. European Commission Brussels, 9.1.2013 COM (2012) 795 final, Communication from the commission to the European Parliament the council the European Economic and Social Committee of the region, Entrepreneurship 2020 Action Plan